

234

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

11. funkční období

234

Zpráva vlády o přejímání legislativních závazků
vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii
za rok 2017

2018

Zpráva vlády o přejímání legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii za rok 2017

V souladu s ustanovením § 119a odst. 1 písm. b) zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů, je prostřednictvím Zprávy jednou ročně vládou předkládáno Senátu Parlamentu ČR ucelené hodnocení stavu přejímání legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii. Zpráva zobrazuje výsledky legislativní činnosti vlády ČR a Parlamentu ČR v této oblasti za rok 2017.

Pojem legislativních závazků

Česká republika na sebe vstupem do Evropské unie převzala povinnost plnit závazky vyplývající z členství v Evropské unii. Mezi ně se řadí i legislativní povinnosti vyplývající z článku 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, která ukládá členským státům povinnost činit veškerá vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků vyplývajících ze smluv nebo aktů orgánů Unie. Legislativní závazky spočívají v řádné a včasné implementaci práva EU do vnitrostátního právního řádu, pokud to jeho povaha vyžaduje. Implementace a její monitoring jsou pak prováděny rozdílným způsobem podle toho, o jaký druh právního aktu EU se jedná. U směrnic EU je hodnocena nejen jejich transpozice, ale také následná notifikace vnitrostátních transpozičních předpisů Evropské komisi (dále jen „Komise“).

Implementaci práva EU v první řadě zajišťují jednotlivá ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy. Jejím cílem je dosažení plné slučitelnosti vnitrostátního právního řádu s právem EU. Důsledkem nesplnění legislativních povinností může být zahájení řízení o porušení Smlouvy, které může vyústit nejen ve vydání odsuzujícího rozsudku proti České republice, ale také v její sankcionování formou paušální částky nebo penále. Na implementaci se nemalou částí podílí i moc zákonodárná, která dodává konečnou podobu normám s nejnvýznamnějším obsahem, tedy těm normám, v nichž jsou upravena práva a povinnosti fyzických a právnických osob. Je to rovněž zákonodárny orgán, jenž v konečné instanci formuje způsob implementace práva EU a ovlivňuje její provedení z časového hlediska.

Vláda, resp. její zástupci připravují návrhy většiny implementačních českých právních předpisů, provádí formální notifikaci přijatých transpozičních předpisů a zpravidla zastupují stát v řízeních vedených z důvodu porušení práva EU. Při plnění všech povinností souvisejících s přejímáním legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii se vláda, jednotlivá ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy řídí Metodickými pokyny pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, přijatými usnesením vlády ze dne 12. října 2005 č. 1304, v platném znění. Kontrolní a koordinační úlohu v této oblasti zastává odbor kompatibility Úřadu vlády, který dohlíží na to, aby nedocházelo při implementaci práva EU k prodlevám. Současně průběžně sleduje legislativní proces na úrovni Evropské unie, analyzuje slučitelnost návrhů vnitrostátních právních předpisů s právem EU, provádí formální notifikaci (oznámení) transpozičních předpisů Generálnímu sekretariátu Komise a prostřednictvím Informačního systému pro aproximaci práva (ISAP) poskytuje resortům potřebnou datovou základnu, pokud jde o legislativní proces na vnitrostátní úrovni i úrovni Evropské unie.

Stav transpozice platných směrnic EU

Z hlediska plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii je podstatné především zajistit transpozici směrnic EU prostřednictvím vnitrostátních transpozičních právních předpisů. Ty jsou následně notifikovány Generálnímu sekretariátu Komise v zásadě v pořadí, v jakém vstupují v platnost. Výsledky transpoziční činnosti všech členských států jsou souhrnně monitorovány Komisí, resp. Generálním ředitelstvím pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky (DG GROW) a zpracovávány do průběžných hodnocení nazvaných Single Market Scoreboard (SMS), která jsou publikována na příslušném webovém portálu Komise. Tato hodnocení sledují implementaci směrnic vnitřního trhu do vnitrostátních právních řádů členských států.

První ze dvou hodnocení provedených v roce 2017 bylo zveřejněno dne 6. července 2017. Jeho předmětem byly směrnice vnitřního trhu, jejichž transpoziční lhůta uplynula ke dni 30. listopadu 2016, přičemž do transpozičního deficitu nebyly promítnuty plně transponované směrnice, k nimž byly transpoziční předpisy notifikovány do 11. prosince 2016. V tomto hodnocení Česká republika obsadila **14.–15. místo** v žebříčku členských států s transpozičním deficitem **1,5 %**, což odpovídalo 15 netransponovaným směrnicím.

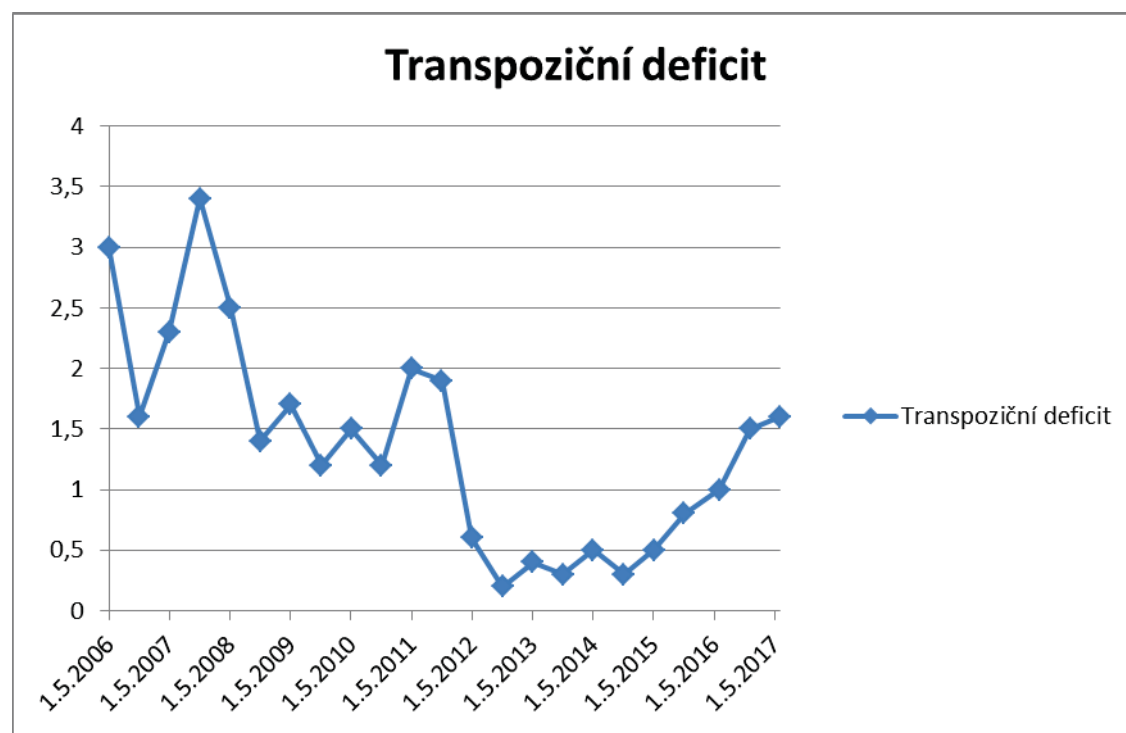
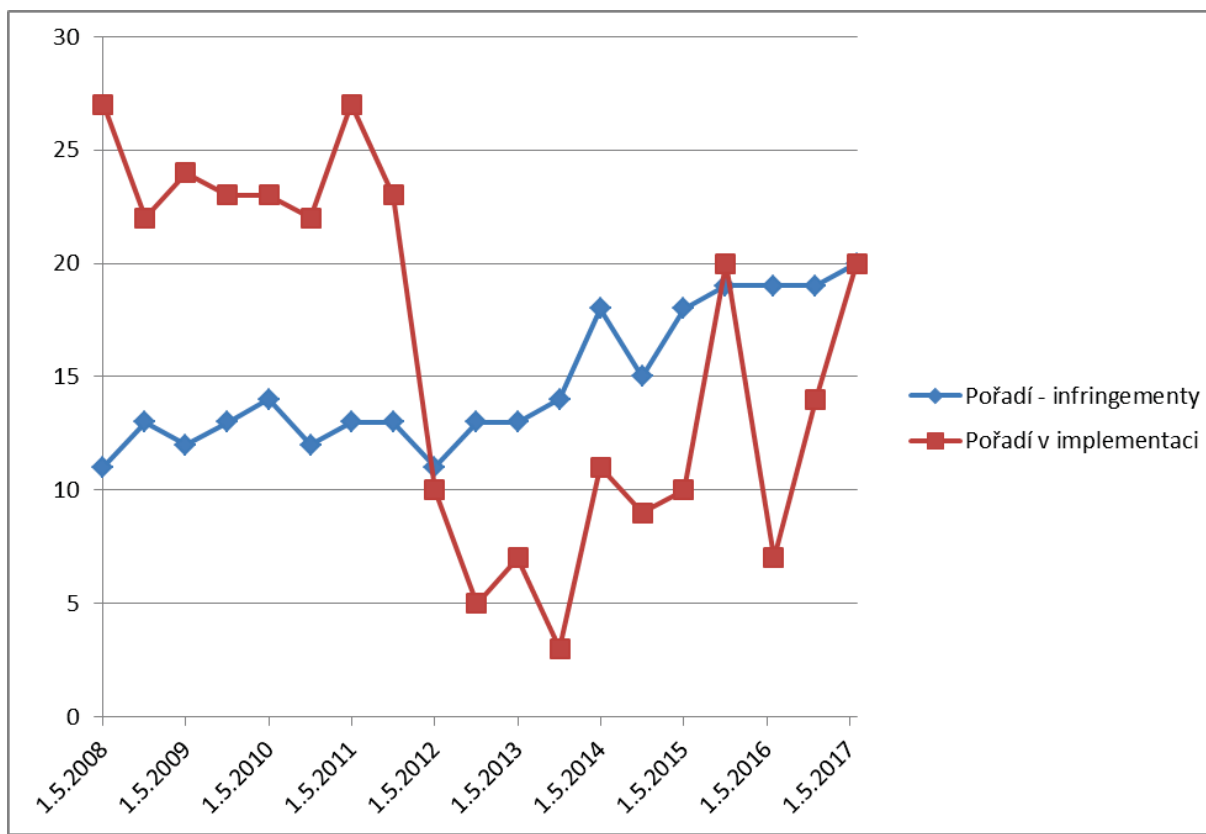
V následujícím SMS, o jehož výsledcích byla Česká republika informována dne 30. října 2017, byla hodnocena transpozice směrnic s lhůtou pro provedení transpozice do 31. května 2017, přičemž do transpozičního deficitu nebyly započteny plně transponované směrnice, ke kterým členské státy notifikovaly příslušné transpoziční předpisy do 11. června 2017. Česká republika v tomto hodnocení obsadila **20.–21. místo** mezi členskými státy. Podle statistik DG GROW nebylo k uvedenému datu v České republice transponováno 17 směrnic vnitřního trhu, což odpovídalo transpozičnímu deficitu ve výši **1,6 %**.

Z uvedených výsledků hodnocení SMS uveřejněných v roce 2017 je patrné, že se České republice zatím nepodařilo snížit vysoký nárůst transpozičního deficitu, k němuž došlo v roce 2016.

V Single Market Scoreboard je dále sledován počet řízení vedených z důvodu neprovedení notifikace transpozičních předpisů či chybně provedené transpozice u směrnic vnitřního trhu. Zde se Česká republika v posledním hodnocení SMS umístila s 29 neuzavřenými řízeními až ve druhé polovině z celkového počtu všech členských států.

Následující grafy zobrazují průběžné umístění České republiky mezi členskými státy, a to jak v oblasti transpozice směrnic vnitřního trhu, tak v počtu infringementů (řízení vedených proti České republice v důsledku neprovedení směrnic do českého právního řádu včas či řádně),¹ resp. výši transpozičního deficitu České republiky.

¹ Od roku 2007 byly do hodnocení k referenčnímu datu 10. listopadu 2007 zařazeny i členské státy Bulharsko a Rumunsko, k 10. listopadu 2013 též Chorvatsko.

Dne 27. listopadu 2017 obdržela Česká republika od DG GROW prozatímní podklady k připravovanému SMS, který bude uveřejněn v první polovině roku 2018. Bude v něm hodnocena transpozice směrnic s lhůtou pro provedení transpozice do 30. listopadu 2017, k nimž byla provedena notifikace vnitrostátních transpozičních předpisů nejpozději do 11. prosince 2017. Dle těchto podkladů by měl transpoziční deficit České republiky

k rozhodnému datu činit 1,2 % s 12 netransponovanými směrnicemi.

Co se týče stavu transpozice všech směrnic, tj. včetně směrnic přesahujících oblast vnitřního trhu, pak ke dni 30. listopadu 2017 vykazovala Česká republika celkově **10** směrnic, jejichž lhůta pro provedení transpozice uplynula a k nimž nebyl dokončen notifikační proces. Jednotliví gestoři se na transpozičním deficitu podíleli následujícím způsobem:

• Ministerstvo dopravy	3 směrnice;
• Ministerstvo zemědělství	2 směrnice;
• Ministerstvo financí	1 směrnice;
• Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 směrnice;
• Ministerstvo spravedlnosti	1 směrnice;
• Ministerstvo zdravotnictví	1 směrnice;
• Ministerstvo životního prostředí	1 směrnice.

Přehled návrhů transpozičních zákonů

Následující přehled obsahuje návrhy transpozičních zákonů, kterými mají být jednotlivé směrnice s uplynulou transpoziční lhůtou provedeny do českého právního řádu. Jelikož je z hlediska transpozice potřeba brát v úvahu i delší časový horizont, byl přehled v druhé části doplněn o návrhy zákonů transponujících směrnice vnitřního trhu, jejichž transpoziční lhůta uplyne nejpozději ke dni 31. května 2018, jenž je rozhodným datem pro v pořadí další hodnocení SMS.

a) návrhy zákonů transponující směrnice, jejichž transpoziční lhůta uplynula do dne 30. listopadu 2017:

předkladatel ministr dopravy:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;**
Návrhem jsou transponovány následující směrnice v gesci **Ministerstva dopravy**:
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady **2014/45/EU** ze dne 3. dubna 2014 o pravidelných technických prohlídkách motorových vozidel a jejich přípojných vozidel a o zrušení směrnice 2009/40/ES (lhůta pro provedení transpozice – 20. května 2017);
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady **2014/47/EU** ze dne 3. dubna 2014 o silničních technických kontrolách užitkových vozidel provozovaných v Unii a o zrušení směrnice 2000/30/ES (lhůta pro provedení transpozice – 20. května 2017);
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2015/719** ze dne 29. dubna 2015, kterou se mění směrnice Rady 96/53/ES, kterou se pro určitá silniční vozidla provozovaná v rámci Společenství stanoví maximální přípustné rozměry pro vnitrostátní a mezinárodní provoz a maximální přípustné hmotnosti pro mezinárodní provoz (lhůta pro provedení transpozice – 7. května 2017);

předkladatel ministryně financí:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů;**
Návrhem je transponována směrnice Rady **2011/85/EU** ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (lhůta pro provedení transpozice – 31. prosince 2013) v gesci **Ministerstva financí**;

předkladatel ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony;**
Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady **2014/41/EU** ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (lhůta pro provedení transpozice – 22. května 2017) v gesci **Ministerstva spravedlnosti**;

předkladatel místopředseda vlády a ministr životního prostředí:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů;**
Návrhem jsou transponovány:
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2015/1513** ze dne 9. září 2015, kterou se mění směrnice 98/70/ES o jakosti benzínu a motorové nafty a směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (lhůta pro provedení transpozice – 10. září 2017) v gesci **Ministerstva průmyslu a obchodu**;
 - směrnice Rady (EU) **2015/652** ze dne 20. dubna 2015, kterou se stanoví metody výpočtu a požadavky na podávání zpráv podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES o jakosti benzínu a motorové nafty (lhůta pro provedení transpozice – 21. dubna 2017) v gesci **Ministerstva životního prostředí**;

b) návrhy zákonů transponující směrnice, jejichž transpoziční lhůta uplyne do dne 31. května 2018:

předkladatel ministryně financí:

- **návrh zákona o distribuci pojištění a zajištění a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o distribuci pojištění a zajištění;**
Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/97** ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění (přepracované znění) (lhůta pro provedení transpozice – 23. února 2018) v gesci **Ministerstva financí**;
- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti se zajištěním přístupu správce daně k některým údajům v návaznosti na výkon mezinárodní spolupráce při správě daní;**
Návrhem je transponována směrnice Rady (EU) **2016/2258** ze dne 6. prosince 2016, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o přístup daňových orgánů k informacím pro boj proti praní peněz (lhůta pro provedení transpozice – 31. prosince 2017) v gesci **Ministerstva financí**;

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 340/2006 Sb., o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, ve znění pozdějších předpisů;**
Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady **2014/50/EU** ze dne 16. dubna 2014 o minimálních požadavcích na podporu mobility pracovníků mezi členskými státy zlepšením nabývání a zachování doplňkových důchodových práv (lhůta pro provedení transpozice – 21. května 2018) v gesci **Ministerstva financí**;

předkladatel ministryně pro místní rozvoj:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;**
Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2015/2302** ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (lhůta pro provedení transpozice – 1. ledna 2018) v gesci **Ministerstva pro místní rozvoj**;

předkladatel ministr vnitra:

- **návrh zákona o zpracování osobních údajů;**
Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/680** ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (lhůta pro provedení transpozice – 6. května 2018) v gesci **Ministerstva vnitra**;
- **návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů;**
Návrhem jsou transponovány následující směrnice v gesci **Ministerstva vnitra**:
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/680** ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (lhůta pro provedení transpozice – 6. května 2018);
 - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/681** ze dne 27. dubna 2016 o používání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti (lhůta pro provedení transpozice – 25. května 2018);
- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;**
Návrhem je transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2016/801** ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (lhůta pro provedení transpozice – 23. května 2018) v gesci **Ministerstva vnitra**;

předkladatel ministr zdravotnictví:

- **návrh zákona, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech);**
Návrhem je transponována směrnice Komise (EU) **2016/1214** ze dne 25. července 2016, kterou se mění směrnice 2005/62/ES, pokud jde o standardy a specifikace systému jakosti pro transfuzní zařízení (lhůta pro provedení transpozice – 15. února 2018) v gesci **Ministerstva zdravotnictví**.

Vedle přijetí uvedených návrhů zákonů bude ve zbývajících částech transpozice směrnic, jejichž lhůta pro provedení transpozice uplynula, resp. uplyne do dne 31. května 2018, dokončena přijetím návrhů nařízení vlády, resp. návrhů vyhlášek.

Stav notifikace právních předpisů ČR transponujících směrnice EU

Ke dni 30. listopadu 2017 bylo v databázích ISAP evidováno celkem **3868** směrnic EU (celkově se během roku 2017 jejich počet zvýšil o 44), u nichž lhůta pro provedení transpozice do tohoto data uplynula. Z tohoto počtu je 2933 směrnic již neplatných nebo pro Českou republiku dle prohlášení gestorů z hlediska transpozice nerelevantních. Úplná notifikace byla provedena k 925 směrnicím. Z celkového počtu nebylo plně transponováno 10 směrnic, kterým uplynula lhůta pro provedení transpozice. Z těchto 10 směrnic byly již 3 směrnice transponovány částečně.

Řízení o porušení Smlouvy

Řízení pro porušení povinnosti (*infringement procedure*) je mechanismem, jehož prostřednictvím vykonává Komise svoji povinnost dohlížet na uplatňování unijního práva (srov. čl. 17 odst. 1 Smlouvy o EU). Dojde-li podle názoru Komise k porušení práva EU ze strany členského státu, má dle článku 258 Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“) možnost zahájit řízení rozdělené do několika fází, které může vyústit až v podání žaloby k Soudnímu dvoru EU.

V zásadě může být řízení pro porušení povinnosti zahájeno z důvodu neprovedení směrnice EU, resp. neoznámení vnitrostátních transpozičních předpisů k dotčené směrnici EU (tzv. nenotifikační řízení) nebo za nesprávné provedení předpisu EU, resp. aplikaci právních předpisů v rozporu s právem EU (tzv. věcná řízení).

Právní kroky, které předcházejí podání žaloby proti členskému státu, zahrnují v rámci tzv. prejudiciální (či „administrativní“) fáze řízení tzv. formální upozornění (*letter of formal notice*), jehož prostřednictvím dává Komise členskému státu, aby se k namítanému porušení práva EU vyjádřil. Dalším krokem této části řízení je tzv. odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*), ve kterém Komise dává členskému státu lhůtu (zpravidla dvouměsíční) k nápravě namítaného porušení. Po marném uplynutí této lhůty může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru EU. Pokud členský stát přijme před vynesením rozsudku potřebná opatření k nápravě, může Komise vzít žalobu zpět. Jestliže není zjednána náprava a je prokázán protiprávní stav, vynese Soudní dvůr EU odsuzující rozsudek.

V případě, že členský stát neodstraní porušení práva EU ani po vynesení odsuzujícího rozsudku, může Komise zahájit znovu řízení pro porušení povinností, tentokrát dle čl. 260 odst. 2 SFEU. Cílem tohoto řízení je rozhodnutí o uložení finanční sankce členskému státu. Při tomto tzv. sankčním řízení je členskému státu dána formálně pouze jedna možnost, aby se k věci před případným podáním žaloby k Soudnímu dvoru vyjádřil, a *de facto* tak odpadá fáze odůvodněného stanoviska.

V případě nenotifikačních řízení u směrnic přijatých legislativním postupem (srov. článek 289 SFEU) může Komise na základě čl. 260 odst. 3 SFEU navrhnout uložení finanční sankce členskému státu již při prvním předložení věci Soudnímu dvoru EU dle článku 258 SFEU. Z hlediska sankcí Komise v těchto řízeních dosud navrhovala Soudnímu dvoru pouze ukládání penále. Ve svém sdělení z ledna 2017: „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ (dále jen „sdělení o uplatňování práva EU“) však Komise oznámila, že nově bude navrhopvat rovněž zaplacení paušální částky.

Českou republiku zastupuje v řízeních o porušení Smlouvy ve všech jeho fázích vládní zmocněnec pro zastupování České republiky před Soudním dvorem EU jmenovaný vládou v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 4. února 2004 č. 113 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem EU a Soudem prvního stupně, ve znění pozdějšího usnesení.²

V hodnoceném období, tj. od 1. prosince 2016 do 30. listopadu 2017, Komise rozhodla o podání dvou žalob proti České republice dle čl. 258 SFEU, z nichž jedna byla v hodnoceném období České republiky doručena a dále Komise rozhodla o zpětvzetí jedné žaloby.

Rozhodnutí o podání žaloby

Řízení č. **2016/0606** týkající se neoznámení transpozičních opatření ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem, v gesci **Ministerstva práce a sociálních věcí**. Zákon č. 365/2017 Sb., kterým je transponována směrnice 2014/54/EU, vstoupil v platnost dne 7. listopadu 2017, dne 10. listopadu 2017 bylo Komisi zasláno oznámení o plné transpozici výše uvedené směrnice.

Doručená žaloba dle čl. 258 SFEU

Žaloba ve věci **C-399/17** (řízení č. **2014/4234** v gesci Ministerstva životního prostředí) došla Kanceláři Soudního dvora EU dne 3. července 2017 a dne 11. července 2017 byla doručena České republice. Řízení se týká vývozu údajně nebezpečného odpadu GEOBAL z České republiky do Polské republiky v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů. Česká republika v tomto případě na rozdíl od Evropské komise tvrdí, že předmětná látka nebyla v době přepravy do Polska odpadem, ale výrobkem, resp. palivem, zejména proto, že byla nedlouho před vývozem registrována podle nařízení Evropské unie REACH³. Rovněž v Polsku měla být dále předmětem prodeje jakožto palivo.

Rozhodnutí o zpětvzetí žaloby

Žaloba ve věci **C-606/15** (řízení č. **2013/2266** v gesci Ministerstva dopravy) týkající se nesprávné transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/49/ES ze dne 29. dubna 2004 o bezpečnosti železnic Společenství a o změně směrnice Rady 95/18/ES

² Usnesení vlády ze dne 24. května 2010 č. 382 k návrhu změn Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropských společenství a Soudem prvního stupně.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES.

o vydávání licencí železničním podnikům a směrnice 2001/14/ES o přidělování kapacity železniční infrastruktury, zpoplatnění železniční infrastruktury a o vydávání osvědčení o bezpečnosti (směrnice o bezpečnosti železnic).

Komise ve sdělení o uplatňování práva EU oznámila, že s ohledem na potřebu postupovat při vyřizování případů nesplnění povinností vyplývajících členskému státu z práva EU rychle a efektivně hodlá stávající systém EU Pilot (tj. neformální komunikace pro vyjasnění otázek, které by mohly vést k zahájení tzv. věcného řízení pro porušení práva EU) omezit a používat pouze v odůvodněných případech. Tento nový přístup se již v tomto roce odrazil ve statistikách, kdy celkově bylo ke dni 30. listopadu 2017 vedeno proti České republice **78** řízení o porušení Smlouvy, což je o 17 řízení více než v předcházejícím roce. Z celkového počtu řízení se **58** nacházelo ve fázi formálního upozornění, **17** ve fázi odůvodněného stanoviska⁴ a v případě **3** řízení byla podána žaloba k Soudnímu dvoru⁵. Ke dni 30. listopadu 2017 bylo dále vůči České republice v rámci systému EU Pilot vedeno **26** řízení, což je o 14 řízení méně než v předcházejícím roce.

Organizační zajištění kontroly slučitelnosti návrhů českých právních předpisů s právem EU, ISAP, sledování legislativních dopadů předpisů EU a revize překladů práva Evropské unie

K zajištění řádné implementace předpisů EU do českého právního řádu provádí odbor kompatibility Úřadu vlády ČR systematickou kontrolu slučitelnosti návrhů českých právních předpisů s právem EU. Kontrola se provádí ve dvou stádiích. V prvním stádiu se uskutečňuje povinně v souladu s Legislativními pravidly vlády v okamžiku, kdy je návrh právního předpisu, jenž byl vypracován příslušným resortem, zaslán do meziresortního připomínkového řízení. V tomto stádiu vypracovává odbor kompatibility stanovisko, ve kterém uplatňuje připomínky z hlediska slučitelnosti návrhu s právem EU jako celkem, tj. primárním i sekundárním právem, judikaturou soudů EU i právními zásadami EU. Kontrola téhož návrhu je zpravidla prováděna ještě jednou po ukončení připomínkového řízení před projednáním návrhu vládou, resp. Legislativní radou vlády či pracovními komisemi Legislativní rady vlády. Kontrolu provádí analyticko-konzultační oddělení odboru kompatibility.

Během roku 2017 se analyticko-konzultační oddělení odboru kompatibility zabývalo více než 1300 návrhy materiálů právní i neprávní povahy, přičemž vypracovalo téměř 500 stanovisek týkajících se slučitelnosti návrhů vnitrostátních právních předpisů s právem EU. Tyto návrhy se dotkly všech oblastí působnosti státní správy. Mezi zcela novými úpravami je možno zmínit například stanovisko k návrhu zákona o elektronické identifikaci, k návrhu zákona

⁴ V případě následujícího řízení Komise již rozhodla o podání žaloby k Soudnímu dvoru EU:

- řízení č. 2016/0606 týkající se neoznámení vnitrostátních transpozičních předpisů ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem, v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí.

⁵ Jedná se o následující řízení:

- řízení č. 2014/2065 (žaloba ve věci C-314/16) týkající se nesprávné implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES ze dne 20. prosince 2006 o řídicích průkazech, v gesci Ministerstva dopravy;
- řízení č. 2006/2230 (žaloba ve věci C-575/16) týkající se nesplnění povinností vyplývajících z článku 49 SFEU vzhledem k tomu, že Česká republika podmiňuje přístup k výkonu povolání notáře splněním požadavku české státní příslušnosti, v gesci Ministerstva spravedlnosti;
- řízení č. 2014/4234 (žaloba ve věci C-399/17) týkající se vývozu údajně nebezpečného odpadu GEOBAL z České republiky do Polské republiky v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů, v gesci Ministerstva životního prostředí.

o distribuci pojištění, či stanovisko k návrhu zákona o zpracování osobních údajů. Mezi novelami, které mají významný vliv na plnění legislativních závazků České republiky, je pak možno zmínit stanovisko k implementační novele zákona o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, novele daňového řádu, či úpravám spojeným s novým řešením problematiky palných zbraní a jejich znehodnocování.

Odbor kompatibility řádnou implementaci předpisů Evropské unie obhajoval rovněž na zasedáních Legislativní rady vlády a jejích pracovních komisí.

Další oddělení odboru kompatibility, oddělení informací pro kompatibilitu s právem EU plní úkoly spojené s informační podporou všech agend, které souvisejí s implementací práva EU do právního řádu ČR. Pro tento účel provozuje Informační systém pro aproximaci práva (ISAP), který slouží resortům k získávání a zprostředkování informací o předpisech EU od jejich vzniku na unijní úrovni až po zapracování publikovaných předpisů EU do právního řádu ČR. Jedná se o elektronický systém, který ke své činnosti využívají jak resorty, tak samotný odbor kompatibility a jehož prostřednictvím je vykazováno plnění povinností uložených Metodickými pokyny při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství ČR v EU. Přístup do něj je umožněn Parlamentu ČR a v omezené míře i veřejnosti. ISAP obsahuje komplexní informace o navrhovaném i platném právu EU, o dokumentech Rady EU a souvisejících dokumentech vypracovaných příslušnými českými orgány (např. rámcové pozice apod.) a o právních předpisech implementujících právo EU v České republice a jejich legislativním procesu. Současně oddělení v příslušné databázi ISAP sleduje také návrhy ostatních českých právních předpisů, a to jak zákonného, tak podzákonného charakteru. Za účelem statistického sledování jsou veškerým návrhům českých právních předpisů přidělována identifikační čísla. Pomocí dalších databází je monitorována notifikace transpozičních předpisů ke směrnicím EU Komise a stav řízení o porušení Smlouvy. Kromě výše uvedených je součástí informačního systému rovněž řada dalších pomocných či pracovních databází, které usnadňují práci a orientaci v právu EU.

Oddělení zajišťuje dále přidělování gescí k platným předpisům EU a připravuje podklady pro řešení gesčních sporů ohledně platných předpisů EU. V hodnoceném období byla přidělena gesce k 2704 platným předpisům EU. Po zveřejnění předpisu EU v Úředním věstníku EU a přidělení gesce oddělení monitoruje implementaci předpisů EU do právního řádu ČR.

Po dokončení transpozice směrnic oddělení rovněž provádí centrálně oficiální notifikaci českých transpozičních předpisů Generálnímu sekretariátu Komise a v této souvislosti od 1. srpna 2006 zajišťuje zpřístupnění přehledů směrnic, které nebyly včas transponovány do právního řádu ČR. V hodnoceném období byly notifikovány transpoziční předpisy ke 177 směrnicím. Oddělení mimoto spolupracuje s Komisí při přípravě hodnocení Single Market Scoreboard.

Na základě sledování uvedených parametrů a s pomocí dalších statistických výstupů z databází ISAP je vláda informována o stavu plnění legislativních závazků v pravidelných měsíčních intervalech. Při zjištění nedostatků v oblasti transpozice, resp. notifikace transpozičních předpisů ke směrnicím či implementace ostatních předpisů EU, jsou příslušným členům vlády ukládány úkoly k jejich nápravě.

Třetím oddělením odboru kompatibility je oddělení pro legislativní proces EU, do jehož oblasti působnosti spadají agendy související se sjednáváním předpisů EU a finalizací jejich českého jazykového znění.

Oddělením je zajišťován monitoring analýz legislativních dopadů návrhů předpisů EU, jehož cílem je vytvoření celkového přehledu a statistik legislativních dopadů všech návrhů legislativních aktů projednávaných v orgánech EU. Vypracování uvedených přehledů a statistik přispívá k větší provázanosti legislativního procesu na úrovni EU s legislativním

procesem vnitrostátním a napomáhá včasné implementaci předpisů EU. Výsledky monitoringu slouží jako informační podpora pro všechny útvary, které se na vnitrostátním legislativním procesu podílejí (např. legislativní odbory resortů). Podklad pro monitoring legislativních dopadů tvoří převážně materiály a informace gestorů odpovědných za projednávání jednotlivých návrhů předpisů EU, ale i vlastní analýzy zpracovávané pracovníky oddělení. Z tohoto důvodu je nezbytná součinnost gestorů a spolupráce s nimi. K získávání informací je využíván i systém a činnost resortních koordinačních skupin. Výboru pro EU na pracovní úrovni je čtvrtletně předkládána informace o dopadech návrhů právních předpisů EU na právní řád České republiky.

Prostřednictvím databázové evidence, která je součástí ISAP, oddělení pro legislativní proces EU průběžně přiděluje gesce k navrhovaným předpisům a jiným dokumentům Evropské unie věcně příslušným resortům a připravuje podklady pro vyřešení případných gesčních sporů. Podílí se rovněž na kontrole plnění povinností vlády vůči Parlamentu ČR, jež vyplývají z jednacích řádů Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR a jsou konkretizovány ve *Směrnici vlády o postupu při nakládání s dokumenty Rady a jinými dokumenty Evropské unie, projednávání záležitostí Evropské unie v Senátu a Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a přípravě českého jazykového znění právních aktů (směrnice o nakládání s dokumenty Evropské unie)*, schválené usnesením vlády ze dne 6. srpna 2014 č. 665.

V kontextu finalizace českého jazykového znění právních předpisů EU oddělení zpracovává dokumenty pro pracovní skupiny Rady právníků-lingvistů a pro kodifikaci právních předpisů, kde jsou posuzovány texty návrhů předpisů EU z právně-lingvistického a legislativně-technického hlediska před jejich finálním přijetím Radou. Oddělení také zpracovává a posuzuje žádosti resortů a jiných subjektů o vydání oprav předpisů EU již uveřejněných v Úředním věstníku EU a vypracovává připomínky ke správnosti českých překladů mezinárodních smluv sjednaných v rámci Evropské unie. Spolupracuje rovněž s překladatelskými útvary orgánů EU v otázkách překladů odborné terminologie a vypracovává připomínky k dokumentům projednávaným pracovní skupinou Rady pro e-právo.

V rámci spolupráce s orgány a institucemi EU, které se zabývají přípravou českých jazykových znění právních předpisů a jiných dokumentů EU, uspořádal dne 6. října 2017 odbor kompatibility, ve spolupráci s Generálním ředitelstvím pro překlady Evropské komise, pro zástupce resortů již sedmý seminář věnovaný otázkám překladů, právně-lingvistických revizí a implementace právních předpisů EU. Tentokrát byl seminář zaměřen především na překlady a aktuální problémy související s tvorbou práva EU.

Odbor kompatibility připravil v průběhu roku 2017 návrh změn Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, který mimo jiné reaguje na usnesení pléna Senátu Parlamentu České republiky č. 137 z 6. schůze, konané dne 19. dubna 2017, k výše uvedenému sdělení Komise o uplatňování práva EU. Změny Metodických pokynů mají za cíl, aby již v průběhu vyjednávání o návrzích právních aktů na úrovni EU byly důsledně uplatňovány legislativně-technické připomínky za účelem usnadnění pozdější transpozice a aplikace práva EU v ČR. Dalším aspektem uvedeným v usnesení pléna Senátu, na které změny Metodických pokynů reagují, je nutnost vyvarovat se v zájmu snížení rizika nesprávné transpozice v co největší míře i tzv. gold-platingu, tedy takové transpozice směrnic (popř. implementace jiných právních aktů EU), která stanoví adresátům více zatěžující podmínky, než jaké požaduje právo EU. Pokud se již ke gold-platingu přistoupí, mělo by to být jasně uvedeno a obhájeno v důvodové zprávě právního předpisu. Návrh změn Metodických pokynů byl schválen usnesením vlády ze dne 3. ledna 2018 č. 19.